

Inhoud

Ten geleide

Voorwoord

Herinneringen aan het verleden

Markante mensen

Zang en Vriendschap NU

Colofon :

Dit jubileumboek kwam tot stand met medewerking van:

Truus Elings

Henry de Koning

Julia Leys

Willy van de Roer

Anneke Schoenmaker

Ad van Spaendonk

Frans Veeke

Vormgeving :

Ten geleide

Foto burgemeester

Gemengde zangvereniging “Zang en Vriendschap Oisterwijk bestaat 75 jaar”.

Opgericht in 1924 heeft de, in oorsprong als mannenkoor begonnen vereniging, altijd een grote culturele inbreng gehad voor Oisterwijk haar bewoners. Elk jaar van haar bestaan heeft het koor één of meerdere concerten gegeven. Er zijn concoursen en festivals georganiseerd en bezocht. Voor veel Oisterwijkers zijn de zangersavonden in “Klein Speyck” nog steeds een begrip. Bij veel belangrijke gebeurtenissen is acte de présence gegeven. Vermeldenswaard daarbij is het in gebruik nemen van de kiosk op de Lind en het Natuurtheater in de bossen.

Ook het “Oisterwijks Volkslied” is door “Zang en Vriendschap” voor de eerste keer uitgevoerd. Alhoewel het koor in de 75 jaar van haar bestaan verschillende namen heeft

gekend, is de huidige naam het meest kenmerkend.

Uiteraard hoort bij een koor de zang. Iedereen die het koor wel eens gehoord heeft, weet dat de zang op een hoog peil staat. Een bewijs daarvan is wel dat het koor in 1997 kans gezien heeft om een indrukwekkend Brahmsconcert te verzorgen in de Kunstkring.

Wie de repetities of de feestavonden bezoekt merkt echter ook dat de Vriendschap hoog in het vaandel staat. Het koor bestaat uit mannen en vrouwen, waarbij het leeftijdsverschil tussen de jongste en de oudste ongeveer 50 jaar is. Dit leeftijdsverschil valt echter weg tijdens het zingen en bij feestavonden. Een ander duidelijk teken voor de vriendschap onderling is het grote aantal trouwe leden. Wat te denken van leden die 25, 40, 50 en zelfs 60 jaar lid zijn. En welke andere vereniging kan zeggen dat bij de traditionele jaarvergadering bijna iedereen aanwezig is.

Ik spreek de hoop uit dat dit koor nog tot in lengte van dagen op deze voet door mag gaan. Dan zal de zang een brug vormen tussen zangers en luisteraars, jong en oud.

“Zang en Vriendschap”, van harte proficiat met dit jubileum!.

De burgemeester van Oisterwijk,
drs. Y.C.Th.J. Kortmann.

„Oisterwijsche Liedertafel”,

Directeur: G. GERRITZEN.

Op Maandag 27 April 1925, zal door de
„Oisterwijsche Liedertafel”

haar

Eerste Uitvoering

worden gegeven in de zaal van den Heer Jos.
van Opstal met welwillende medewerking van

Mejuffrouw Igesz

Concertzangeres Haarlem en het

Strijkorkest Musica

Eindhoven.

Aanvang 8 uur. Plaatsbespreken op den dag der
uitvoering tusschen 12 en 2 uur. Donateurs op ver-
toon hunner kaart vrije toegang met een dame
(strikt persoonlijk) Niet-leden f1.—.

Programma's

met volledige tekst verkrijgbaar in de zaal.

Met Concertbillet van Oisterwijk

Voorwoord

“Zang en Vriendschap Oisterwijk”
75 jaar jong en een begrip in onze
Oisterwijkse gemeenschap.

Dit jubileumboek is uitgebracht ter gelegenheid van het 75 jarig bestaan van onze vereniging. In zo'n lange tijd kan er veel de revue passeren. Onze vereniging heeft ups en downs gekend. Glorieuze dagen, maar ook momenten van tegenslag door bijvoorbeeld een laag ledental. Heel veel inspanning is er voor nodig geweest om her en der die gegevens op te sporen, die nodig waren om een getrouwe weergave van de geschiedenis van ons koor samen te stellen, zoals: nasporingen in het Tilburgse streekarchief, interviews met nog in leven zijnde oud-leden en zoeken in de grote voorraad aan foto's en ander materiaal. Dit alles heeft geleid tot een zeer overzichtelijke weergave van de werkelijkheid. Vroeger werd niet zo precies omgegaan met het opslaan van

administratieve en/of financiële gegevens. De crisistijd en de periode rondom de Tweede Wereldoorlog hebben ook veel sporen uitgewist. Het schijnt zelfs dat, door een brand, het oorspronkelijke vaandel verloren gegaan is. Toch hebben enkele leden uit het jubileumcomité een geschiedenis samen kunnen stellen waarin het wel en wee van onze vereniging te volgen is. Natuurlijk is deze geschiedenis niet compleet, maar het eindresultaat mag toch gezien worden.

Dat het jubileumboek zoveel voeten in aarde zou hebben hadden we niet verwacht. Maar ook hier geldt dat, zoals onze naam “Zang en Vriendschap” aangeeft, een goed resultaat bereikt kan worden door saamhorigheid.

Bij het lezen van dit jubileumboek kunt u zien dat onze vereniging is ontstaan uit het initiatief van een zestiental muziek-liefhebbende, enthousiaste mannen. Intussen zijn we uitgegroeid tot het huidige gezelschap van maar liefst 75 actieve zangers en zangeressen. Mede dankzij onze huidige dirigent mogen we ons gelukkig prijzen om op zo'n kwalitatief hoog niveau te kunnen presteren.

Ik hoop dat u bij het lezen van of bladeren door dit jubileumboek de sfeer en saamhorigheid kunt proeven zoals wij die wekelijks ervaren bij ons koor “Zang en Vriendschap”.

Voorzitter
Henry de Koning.

Herinneringen uit het verleden

16 juni 1924 blijft in de annalen van ons koor bekend als de datum waarop een aantal Oisterwijkse mannen besloot om een mannenkoor op te richten. Dat de werkelijke oprichtingsdatum vastgelegd is op 24 juni 1924 komt omdat op die datum het eerste bestuur gekozen is. De naam van het mannenkoor is in eerste instantie “Oisterwijkse Liedertafel”.

Het eerste bestuur bestaat uit:

Voorzitter	J. Bakx
Secretaris	H. Muis
Penningmeester	Leo Knevel
1 ^e commissaris	Jos van Opstal
2 ^e commissaris	G. Michels

Onder leiding van de eerste dirigent de heer G. Gerritsen wordt al in de 2^e week, met 22 leden, gestart met het instuderen van liederen. Over het aantal leden bestaat in de verdere meldingen uit deze periode enige verwarring. Er is diverse malen sprake van 16 leden. Misschien

zijn er enkele mensen afgefallen, of wordt het bestuur niet meegeteld.

Al na korte tijd is het koor in staat om een eerste optreden te verzorgen in de “Harmoniezaal” van Jos van Opstal in het “Wapen van Oisterwijk”, nl. op maandag 27 april 1925. Daarbij wordt direct hoog gemikt. Het koor wordt begeleid door een strijkorkest. “Mejuffrouw” Cor Igesz uit Haarlem neemt een aantal solopartijen voor haar rekening.

Het is echter wel een beetje vreemd dat uit de recensie blijkt dat bij die uitvoering de solopartijen door mejuffrouw Van Voort uit Rotterdam gezongen zijn.

Uit de “Gemeenteberichten Oisterwijk” blijkt dat het koor ook al snel op andere manieren aan de weg timmert. Al in 1925 wordt subsidie aangevraagd voor een bedrag van fl. 150,--. Het is echter niet duidelijk of dit bedrag inderdaad verstrekt is.

Dat het aantal leden groter moet worden blijkt uit een oproep die op 3 juli 1926 verschijnt in de plaatselijke bladen. Door het bestuur worden alle zangers van Oisterwijk opgeroepen om werkend lid te worden van de Oisterwijkse Liedertafel “Zang en Vriendschap”. Het is niet bekend of er veel nieuwe aanmeldingen volgden.

Een belangrijke gebeurtenis voor de vereniging vindt plaats op 14 april 1928. In “Het Wapen van Oisterwijk” wordt het vaandel aan de vereniging aangeboden. Na de aanbidding wordt, met muzikale medewerking van de harmonie van de

“RK Kunstkring”, een rondgang door het dorp gemaakt. Tegenwoordig is dit eigenlijk ondenkbaar.

Uit de archieven en plaatselijke berichten blijkt dat het koor inmiddels regelmatig concerten verzorgt.

Op 6 juli 1931 vindt de eerste dirigentenwisseling plaats. De dirigerestok wordt overgenomen door Sjef van der Eerden. Deze Oisterwijkse dirigent is geboren op 30 augustus 1907. Na zijn studie aan de middelbare school besluit hij muziek te

Ook als componist laat Sjef van der Eerden van zich horen. In 1933 schrijft hij in één nacht het “Oisterwijkse Volkslied” waarvoor zijn moeder de tekst heeft geschreven.

Eveneens in 1931 vindt een tweede belangrijke gebeurtenis plaats in de geschiedenis van het koor. Het mannenkoor wordt een gemengd koor. Waarschijnlijk is de oproep in september 1931 bedoeld om dames op te roepen om lid te worden van het koor. De naam verandert in “Gemengde Zangvereniging

Zangvereniging „De Liederentafel”

gaan studeren aan de “R.K. School voor Kerkmuziek” te Utrecht. Hij slaagt daarvoor in 1930. Van 1931 tot en met 1935 blijft hij dirigent van “Zang en Vriendschap”. Hij ontvangt daarvoor een gage van fl. 2,- per repetitie-avond.

Zang en Vriendschap”.

In de begintijd van het gemengde koor worden nog niet alle liederen gemengd uitgevoerd. Op 5 januari 1932 bijvoorbeeld wordt een programma uitgevoerd door het gemengde koor, het

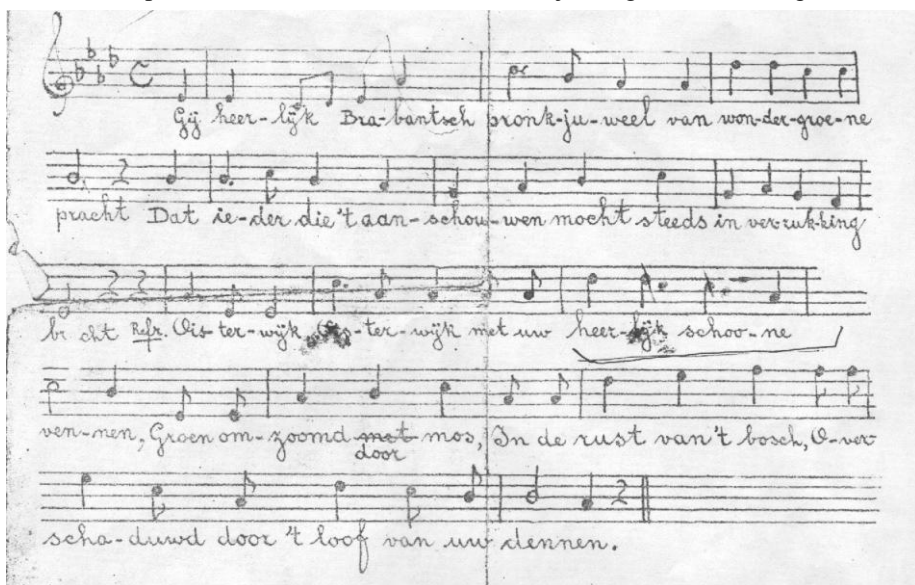
mannenkoor, het vrouwenkoor een mannenkwartet en een gemengd kwartet. Uit de recensie die later verschijnt blijkt dat op dát moment het koor uit niet minder dan 71 werkende leden bestaat.

Van de beginjaren van het koor staan in de plaatselijke bladen gelukkig veel advertenties over concerten. Op veel plaatsen wordt aandacht besteed aan de gezongen liederen. Daaruit blijkt wel dat het programma dikwijls uit dezelfde liederen bestaat. Bijvoorbeeld: De Nachtegaal (F. Roeske), Omhoog (G.H. Heinze), Im Winternacht (F. Roeske), Marslied (F. Molenaar). Er is niet veel variatie te bespeuren.

vermeld, is dit volkslied door de dirigent Sjef van der Eerden gecomponeerd. De eerste uitvoering is ter gelegenheid van het 25 jarig jubileum van de “Vereniging Vreemdelingen Verkeer” (VVV) Oosterwijk.

Onder leiding van Sjef van der Eerden wordt in 1935 deelgenomen aan een concours in Best. Uit een advertentie in de “Gemeenteberichten Oosterwijk” blijkt dat een eerste prijs met lof der jury behaald is. Jammer genoeg wordt niet vermeld in welke klasse en wat het aantal behaalde punten is.

De volgende belangrijke gebeurtenis waarbij “Zang en Vriendschap”

Op 15 augustus 1933 heeft “Zang en Vriendschap” de première van het “Oosterwijks Volkslied”. Zoals al eerder

betrokken is, is de in gebruik name van het Natuurtheater. Onder begeleiding van de “Koninklijke Harmonie Asterius”

wordt het “Oisterwijks Volkslied” gezongen.

Op 1 september 1936 komt er een nieuwe dirigent. Sjef van der Eerden heeft een aanstelling gekregen aan de Kerkelijke Muziekschool in Utrecht. Hij wordt daar dirigent van het Kathedrale koor.

De nieuwe dirigent is de heer Jozef van Gestel. Wat niemand op dat moment nog weet is dat hij tot 1973 zal blijven ! Blijkbaar heeft de wisseling van dirigent aanleiding gegeven om nieuwe leden op te roepen zich aan te melden voor het koor. Het tot dan toe gebruikelijke inleggeld is vervallen. Er hoeft niemand meer te betalen om lid van de vereniging te mogen worden.

Dat in 1937 in Oisterwijk evenementen blijkbaar niet talrijk zijn, blijkt uit de ontvangst die het beroemde koor de “Maastrichter Staar” ten deel valt. Bij de aankomst op het station in Oisterwijk worden zij door “Zang en Vriendschap” met zang ontvangen. Dit is eigenlijk ook wel logisch, gezien de hoge prijzen die betaald worden voor de toegang tot het concert. De opbrengst is voor de kas van het koor.

Geleidelijk vormt zich een beeld van de jaarlijks terugkerende routine binnen het koor aan de hand van publikaties en advertenties. Meestal worden concerten aangekondigd. Soms komt via de publikaties een bijzonderheid tot uiting.

Bijvoorbeeld: Op 29 januari 1939 wordt de jaarlijkse vergadering gehouden in het repetitielokaal. De opkomst is verplicht. Uit dat zelfde jaar is ook bekend dat de vereniging zich waagt aan andere uitingen van de zangkunst. Op 2 mei 1939 wordt in de concertzaal van “Het Wapen van Oisterwijk” een concert gegeven. Een gedeelte van het concert bestaat uit de komische operette “De Bruidjesmarkt”. In tegenstelling tot concerten in latere jaren is het heffen van entree en zelfs plaatsbespreking normaal.

Over enkele gebeurtenissen in de jaren 1938 en 1939 is na verloop van tijd een eigenaardig misverstand ontstaan. Volgens de verslagen heeft “Zang en Vriendschap” in 1938 deelgenomen aan een concours in Nijmegen. Uit een brief van 10 augustus 1939 van RK Kunstkring “Oisterwijk Omhoog” blijkt dat een jaar later wordt deelgenomen. Het resultaat wordt deze keer wel vermeld. Met 298½ punten wordt een tweede prijs behaald in de 2^e afdeling. Het peil van het koor is op dat moment niet hoog te noemen, in vergelijking met latere resultaten.

De moeilijke jaren van de bezetting door de Duitsers breekt aan. Ook de angst voor de toekomst is aanwezig. In 1940 en 1941 worden nog wel enkele concerten gegeven, maar daarna geeft de Duitse bezettende macht het volgende bevel uit :

ART. 25

Samenscholingen van meerdere personen, Houden van vergaderingen en bijeenkomsten in het openbaar, geven van concerten in het openbaar, zijn met ingang van heden ten strengste verboden. Overtredingen worden met opsluiting bestraft.

Hiermee stopt het verenigingsleven. Toch worden middelen gevonden om door te gaan. Uit krantenberichten over de dirigent Jozef van Gestel is bekend dat hij met de (kinder)fiets of te voet van Tilburg naar Oisterwijk ging. Er worden repetities voor kleinere groepen gehouden bij de

andere plaatsen wordt regelmatig gerepeteerd.

Op "Dolle Dinsdag" gebeurt er iets waardoor er nu maar weinig gegevens bekend zijn van de periode voor- en tijdens de Tweede Wereldoorlog. Bij de secretaris Dorus Toemen wordt een granaat naar binnen gegooid. Daardoor ontstaat brand en wordt een groot gedeelte van het archief in de as gelegd. In 1944 bestaat het koor 20 jaar. Maar in Oisterwijk blijft het stil. Op cultureel gebied is er niets te beleven en "Zang en Vriendschap" kan het jubileum dan ook niet vieren met een concert. Wel is een foto bewaard gebleven uit deze periode.

leden thuis. Met zekerheid is bekend dat gerepeteerd wordt bij Piet van de Snepscheut, een van de oorspronkelijke oprichters. Omdat veel familieleden bij het koor zijn, is zijn huis een voor de hand- liggende plaats. Maar ook op

Al zeer snel na de bevrijding blijkt dat de illegale repetities resultaat opleveren. Op 3 juni 1945 wordt alweer een concert gegeven op de Lind. Op het programma staat iedere keer, als ode aan de koningin, het lied "Domine Salvum Fac Regnam

Nostram“. En meestal wordt ook het “Wilhelmus” gezongen.

Direct worden ook plannen gemaakt om in 1946 aan een groot driedaags concours mee te doen in Doetinchem. Om de kosten van de dure treinreis te dekken wordt een beroep gedaan op het bedrijfsleven.

tegelijktijd het hoogste aantal van het gehele concours, waardoor ook de ereprijs voor “Zang en Vriendschap” is.

Het resultaat moet natuurlijk snel naar Oisterwijk, dus de duiven worden gelost. Maar ja, duiven kunnen niet praten. Waar is het belangrijke bericht? Waarschijnlijk

Op zondag 11 augustus 1946 reist het koor naar Doetinchem met de goederentrein. Omdat telefoon en telegraaf waarschijnlijk nog niet goed werken worden twee postduiven meegenomen. Op die manier is het mogelijk om de achtergebleven familieleden al vóór terugkeer op de hoogte te brengen van het resultaat.

Waar iedereen op hoopt wordt waarheid. Groot succes! In de tweede klasse wordt een eerste prijs behaald met 362 punten en de lof van de jury. Voortaan komt “Zang en Vriendschap” uit in de 1^e klasse. Het behaalde puntenaantal is

bij de voorzitter in zijn jaszak !!. Vergeten dus. De volgende dag worden de prijswinnaars feestelijk onthaald en door veel zusterverenigingen met het behaalde succes gefeliciteerd. Ook 1946 wordt afgesloten met een jaarvergadering. En in die vergadering wordt een nieuwe vaandeldrager geïnstalleerd. Koos van de Snepscheut is voortaan de plaatsvervanger van de heer Willems. Als je als zoon van Piet van de Snepscheut niet kunt of wilt zingen, dan kun je altijd nog het vaandel dragen.....

Het deelnemen aan concoursen blijkt zo goed te gaan dat ook in 1947

deelgenomen wordt aan een concours. Ditmaal in Eeneind-Nuene. Er zijn drie bussen nodig om de 61 koorleden en de supporters te vervoeren. Met 361,5 punten wordt de 1^e prijs binnengehaald in de 1^e afdeling. Dat de roem soms naar het hoofd stijgt blijkt de volgende dag. Als geprobeerd wordt om ook de ereprijs te winnen, blijkt een koor uit Heeswijk toch iets beter te zijn.

Ook voor jubilea blijkt het koor zich in te zetten. Zeker als dit geldt voor een zilveren jubileum van de burgemeester, in 1947. Maar ook voor het zilveren jubileum van Piet van de Snepscheut, als werknemer van de Koninklijke Lederfabriek Oisterwijk.

Over 1948 is weinig te vertellen, maar het jaar daarna, 1949, is een zeer bijzonder jaar. Niet alleen bestaat het koor 25 jaar, maar er wordt ook een belangrijke beslissing genomen.

“Zang en Vriendschap” heeft in de jaren van haar bestaan een goede naam opgebouwd. Alleen de geestelijkheid houdt toch wel afstand. Vanuit vooraanstaande katholieke kringen wordt stevige druk uitgeoefend om de “roomse beginselen” binnen de vereniging te handhaven.

Na veel overleg en advies van rector Hansen van het klooster Catharinenberg wordt op 8 maart 1949 tijdens een Buitengewone Algemene Ledenvergadering voorgesteld het predikaat “RK” aan het koor toe te

voegen. Bij de eerste stemming wordt nog geen instemming van de leden verkregen. Er is een tweede vergadering voor nodig, op 15 maart, om tenslotte de instemming te krijgen van de leden.

Na wijziging van de statuten en de goedkeuring daarvan wordt de nieuwe naam van het koor :

R.K. Gemengde Zangvereniging “Zang en Vriendschap”.

Jammer genoeg blijkt in de maanden hierna dit besluit voor een aantal leden aanleiding te zijn om voor het koor te bedanken. Dit is logisch omdat op dat moment de scheiding tussen katholiek en protestant nog zeer groot is.

Aan het eind van 1949 wordt het zilveren jubileum van de vereniging zelf gevierd. Een groot aantal vooraanstaande

inwoners van Oisterwijk wordt benaderd om plaats te nemen in een erecomité. Zo hoort dit bij een groot feest. De benaderde mensen zijn vereerd en zeggen graag hun medewerking toe. Helaas is niet duidelijk waaruit deze medewerking bestaat.

Het feestprogramma bestaat uit een gezongen H. Mis in de kapel van het klooster Catharinenberg waarbij de vaandelwijding plaats vindt.

Na een stevig ontbijt worden enkele jubilarissen gehuldigd. En weer is Piet van de Snepscheut er bij. Hij is op dat moment de enig overgebleven mede-oprichter en tevens bestuurslid. De dirigent Jozef van Gestel is samen met mej. v.d. Ven en de heren Ch. Smulders en A. Dominicus 12 ½ jaar aan de vereniging verbonden.

Hierna gaat men zoals in die tijd gebruikelijk, onder begeleiding van enkele harmonieën, in optocht - met Koos en het vaandel voorop - naar het "Wapen van Oisterwijk". Hier vindt de drukbezochte receptie plaats.

Ook het jubileumconcert blijft nog lang in de herinnering. Onder begeleiding van het symfonie-orkest van de R.K. Kunstkring brengt het koor een aantal werken ten gehore. De helft van deze werken wordt ook nu nog (of weer) door het koor gezongen.

Zoals bij veel verenigingen volgt na een periode van grote bloei een terugval. In 1950 ziet het bestuur zich zelfs genoodzaakt om een soort brandbrief naar de leden te sturen. De inhoud daarvan

bestaat voornamelijk uit oproepen om de slappe houding van de leden te doorbreken!

Gelukkig blijkt op 11 november 1950 dat deze oproep succes heeft. Bij het concours in Rotterdam wordt opnieuw de eerste prijs behaald in de ere-afdeling met een score van 337 punten. Dit betekent wel dat de volgende concoursen in de superieure afdeling gezongen worden. Dit is een uitstekend resultaat en zegt voldoende over het koor. Er zijn tenslotte niet zo veel koren op het niveau van de superieure afdeling.

Op de receptie deelt burgemeester Verwiel mee dat hij graag het erevoorzitterschap van de vereniging aanvaardt.

Op de jaarvergadering in 1951 stelt de dirigent voor om deel te nemen aan een concours in de superieure afdeling. Het bestuur heeft andere plannen. Zij gaan meewerken aan een revue. Wat is namelijk het geval: de Kon. Ver. Soc. "Asterius" bestaat 100 jaar. "Zang en Vriendschap" werkt vaak samen met deze vereniging en wil nu een tegenprestatie leveren. Het enige andere evenement is een gezellige balavond voor de leden en donateurs.

Bij een revue komt heel wat kijken; teksten worden geschreven en muziek gecomponeerd, er komt een regisseur (Kees Snellen), kostuums en decors worden gehuurd of gemaakt. Omdat ook de dans in een revue niet mag ontbreken

wordt door dansschool Grijsbach een keurig ballet verzorgd.

In Oisterwijk is een man die al enkele revues op zijn naam heeft staan: Harrie Janssen. Hij wordt door het bestuur benaderd en neemt de uitdaging graag aan. De revue wordt een bijna historisch succes. Niet in het minst door het bekende lied "Spoorke van Oisterwijk" dat door Harrie Janssen wordt geschreven en van muziek voorzien. Jan van Broekhoven krijgt de eer om dit lied voor de eerste keer te zingen. Ook in later jaren blijft hij dit lied regelmatig zingen. De vereniging

is nog in het bezit van het volledige regieboek van deze revue waarin

"Sjelleke Blaos" in Pakistan een fagot moet kopen. Hij komt niet verder dan Perzië waar hij lord "Bronolie", een 125 jaar oude en goed geconserveerde Oisterwijker, ontmoet. Die twee hebben pas sterke verhalen!

Na dit leuke jaar beleeft de vereniging op 5 juli 1952 een zwarte dag, als de erevoorzitter burgemeester Verwiël overlijdt. Op 25 oktober van hetzelfde jaar neemt "Zang en Vriendschap" weer deel aan een concours. De directeur heeft gekozen voor het verplichte werk "Christus is opgestanden" van Diepenbrock en voor het vrije nummer "O, Virgo Jesse" van A. Bruckner. Pas laat op de avond is het koor aan de beurt. Ook nu wordt een eerste prijs behaald. Let wel, in de allerhoogste klasse! De vereniging heeft het klaar gespeeld om in 10 jaar tijd van de 3^e klasse door te stomen naar dit succes. De beschermheer Fred Mutsaers is hierover zo tevreden dat hij het koor iets "superieurs" aanbiedt. Op 8 november staat daarom in de oproep voor de feestavond dat alle leden op dinsdag om 19.30 uur verwacht worden in hotel "Het Wapen van Oisterwijk". KNOR KNOR is op jubelende tenen en met hoogstaand krulstaartje binnen gewandeld. Met andere woorden, het is een "Snertavond" geworden.

In 1953 verlaat rector Hansen het koor. Hij krijgt een aanstelling in Eersel. Het koor zingt nog wel de H. Mis bij zijn zilveren priesterfeest in Eersel. Zijn

opvolger wordt gevonden in de persoon van kapelaan J. Kraanen.

Daags na de installatie van de nieuwe moderator geeft het koor een concert ten behoeve van de afbouw van de St.

Joanneskerk. Het peil van dit concert is hoog want naast "Zang en Vriendschap" neemt ook "Sine Nomine" uit Tilburg deel. Dit koor wordt eveneens gedirigeerd door Jozef van Gestel.

Iets later in het jaar wordt opnieuw een concert gegeven. Nu in samenwerking met een ander koor van Jozef van Gestel, het Helvoirts Gemengd koor. Met een dirigent die zoveel koren onder zijn leiding heeft is uitwisseling niet moeilijk.

Dat de ambities van het koor niet stilstaan blijkt uit het feit dat op 17 november een auditie gezongen wordt voor het KRO programma "Musicerende dilettanten". Het kan nog even duren, maar we komen in de radio-uitzending.

In de jaren hierna breekt een periode aan waarvan het vermoeden bestaat dat er problemen zijn. Waarschijnlijk zijn een aantal leden gestopt en is het niet meer mogelijk om het hoge peil vast te houden. In 1954 wordt het derde lustrum gevierd, maar een feest is vanwege de staat van de verenigingskas niet mogelijk. Wel wordt een concert op de Lind gegeven waarbij via een folder gevraagd wordt aan de toehoorders "met een goede stem" om het koor te komen versterken.

Het lang verwachte radio-optreden is op 31 juli 1954. Het concert in de rubriek "Musicerende dilettanten" wordt vanuit Oisterwijk uitgezonden.

Ook uit 1955 is niet veel te melden. Het koor sluit zich aan bij de Kon. Ned. Bond van Zang en Oratorium verenigingen. Het koor telt op dit moment 55 leden.

Dat het niet meer zo goed gaat blijkt uit het resultaat van het nationaal R.K. Zangfestival te Utrecht. Er wordt een tweede prijs gehaald met een tekort van 10 punten.

Waarschijnlijk is dit de aanleiding voor de oprichting van een meisjeskoor in juni van 1956. In die maand wordt een advertentie geplaatst in het Kerkklokje waarin "alle Oisterwijkse meisjes die enigszins stem hebben" worden opgeroepen om "de edele zangkunst" te beoefenen. Deze meisjes worden in het vooruitzicht gesteld over enkele jaren in de gelederen van de "grote zangers en zangeressen" opgenomen te worden. De jeugd heeft de toekomst en het voortbestaan van de vereniging is afhankelijk van jonge krachten. De dirigent Jozef van Gestel schrijft daarom ook een brief aan de hoofden van de

meisjesscholen en vraagt medewerking te verlenen aan het verspreiden van de circulaire.

Het is opmerkelijk dat al op 19 augustus het eerste gezamenlijke concert gegeven kan worden op de Lind.

Het enige andere vermeldenswaardige feit uit 1956, is het bezoek van "Con Brio" uit Amsterdam onder leiding van Mevr. Jo Bennink - Slaghuis. Met dit koor zijn al meerdere uitwisselingsconcerten gegeven.

Steeds meer blijkt dat na de voorspoedige jaren nu de "magere" jaren aangebroken zijn. Het ledental vermindert tot 40 en het peil van de zang daalt. De aftredende voorzitter B. v.d. Voorden spreekt bij zijn

jaren bereiken. In 1958 wordt nog een poging ondernomen op het concours in Valkenswaard om een eerste prijs te bemachtigen in de klasse uitmuntendheid. Het resultaat is ook nu niet meer dan een tweede prijs. Langzaam wordt de kwaliteit van het koor blijkbaar minder. De oorzaak hiervan is waarschijnlijk dat de mensen meer mogelijkheden krijgen om uit te gaan. Ook de opkomst van de televisie heeft waarschijnlijk een grote invloed.

In 1959 blijkt zelfs dat voor de viering van het 35-jarig bestaan de hulp nodig is van enkele andere koren van Jozef van Gestel. De nood is hoog, want er wordt

aftreden het vertrouwen uit dat de leden eensgezind blijven. Dan kan de vereniging weer de glorie van voorbije

binnen het bestuur overwogen om te fuseren met een ander koor. Het bestuur kan hierover geen overeenstemming

bereiken en de plannen gaan voorlopig de kast in.

Het jaar daarop (1960) wil het bestuur deelnemen aan een internationale korenwedstrijd in Hasselt, België. De dirigent is het daarmee eens, maar het zal wel betekenen dat iedereen onvoorwaardelijk de repetities moet bezoeken. Om aan voldoende koorleden te komen wordt zelfs een oproep gedaan aan oud-leden om tot na het concours mee te repeteren en zo samen de vereniging een kans op succes te geven. Het uiteindelijke resultaat hiervan is een eerste prijs in de vaandelafdeling (de hoogste afdeling in België.).

Het rommelt een beetje in het bestuur. De voorzitter wil dat alle bestuursleden voortaan samen besluiten nemen en niet ieder voor zich afspraken maken. De bodem van de verenigingskas komt opnieuw in zicht. Zelfs de aloude traditie van giften van de beschermheer stopt. Er is geen geld voor grote ondernemingen. Dit geeft opnieuw aanleiding om te discussiëren over een fusie met een ander koor. Ook wordt gesproken over het opdelen voor concerten in kleinere groepen zoals kwartetten en/of dubbelkwartetten. Het is niet duidelijk of dit plan ooit is doorgevoerd.

In 1961 viert de “Lindebloesem” haar eerste lustrum. Uiteraard gebeurt dit op een bijzondere en muzikale manier. Het koor neemt deel aan een concours in België, waar niet minder dan 349 punten

behaald worden. Enige grepen uit de beoordeling leren dat de jury goed tevreden is : “Beschaaft en zuiver gezongen”, “plezierig om naar te luisteren”. Met dit compliment is het lekker “kersen eten”.

Dit jaar viert de dirigent Jozef van Gestel zijn zilveren jubileum als dirigent. Uiteraard wordt daarom dan ook een H. Mis gezongen en wordt de jubilaris een gouden horloge aangeboden. Dat de jubilaris bekend is in de omgeving en veel successen op zijn naam heeft staan, blijkt uit de felicitaties die de burgemeesters van Haaren, Helvoirt en Oisterwijk komen brengen. De feesten die samenhangen met jubilea hebben dikwijls wel tot gevolg dat de bodem van de kas in zicht komt. Dit is dit jaar zelfs zo sterk dat de jaarlijkse “snertavond” niet door kan gaan, tot teleurstelling van de leden.

In 1962 wordt volgens de jaarverslagen en juryrapporten deelgenomen aan twee concoursen. Hiermee blijkt iets vreemds aan de hand te zijn. Volgens het jaarverslag wordt in Slikkerveer het hoogste aantal punten behaald in de superieure afdeling. Op een concours in Made wordt in de 1^e afdeling een slecht rapport behaald met 313 punten. De jurybeoordelingen geven te denken. Ook het aantal koorleden blijkt in dat jaar vreemd te variëren. In Slikkerveer nemen 50 leden deel en in Made slechts 28. Waar dit aan ligt zal wel altijd onduidelijk blijven.

In 1963 neemt de oud-voorzitter, de heer Van Hest, de bestuurlijke teugels weer in handen. Nu als voorzitter van het hoofdbestuur. In de praktijk komt het er op neer dat het koor een hoofdbestuur heeft en een dagelijks bestuur. Beide besturen hebben een eigen voorzitter. Waarom twee besturen zal wel altijd een raadsel blijven.

In 1964 wordt het 40-jarig jubileum gevierd van de vereniging. En als de vereniging jubileert houdt één lid gelijke tred. De oprichter van het eerste uur en de

Vreemd genoeg is over de vier jaren na dit jubileum niet veel bekend. Wel valt op dat bij bijna alle concerten steeds gesproken wordt over medewerking van een aantal leden van andere koren. Waarschijnlijk is overal het ledenbestand tanende.

De meest opvallende gebeurtenis in 1965 is de uitwisseling met het Quartett Verein "Frohsinn" uit Duisburg. Deze vereniging bezoekt ons koor met ongeveer 100 leden. In het najaar wordt een tegenbezoek gebracht.

huidige penningmeester P. van de Snepscheut jubileert mee. Hij ontvangt daarvoor van de bond de gouden solslutel.

Vermeldenswaard is de uitvoering van de "Missa Moderna" van de hedendaagse componist Frans Kamp uit Kaatsheuvel,

met begeleiding van gitaar, hammondorgel en drums. Van deze H. Mis is een grammofoonplaat opgenomen met diverse koren - waarbij "Zang en Vriendschap" - van dirigent Jozef van Gestel.

In 1969 bezoekt de Quartett Verein "Siebengebirge" uit Königswinter Oisterwijk. Hierover is niet veel bekend.

Al verschillende malen is vanuit het bestuur het plan naar voren gebracht om een fusie aan te gaan met een ander koor. De bedenkingen van een aantal (bestuurs)leden ten spijt, neemt het bestuur contact op met het bestuur van R.K. Zangvereniging "Oisterwijk". Na enig overleg blijken de besturen het eens. Er komt een fusie en Jozef van Gestel wordt de dirigent.

De repetities worden bij toerbeurt gehouden bij "t Molentje" en "De Gouden Leeuw". De samenstelling van het bestuur wordt door de leden beslist tijdens een ledenvergadering. Na een eerste stemming blijken de twee voorzitters een gelijk aantal stemmen te hebben. Een tweede stemming is echter niet nodig omdat J. van Zelst het voorstel

doet om de functie van vice-voorzitter te gaan bekleden. Het bestuur wordt dan als volgt:

L. Zeeuwen	voorzitter
J. v. Zelst	Vice-voorzitter
A. Couwenberg	Secretaris
P. v. d Snepscheut	Penningm.
Mej. Vriens	Commissaris
A. de Kort	Commissaris
M. Lambrechts	Commissaris

De nieuwe naam wordt :
Gemengde Zangvereniging "Zang en Vriendschap" Oisterwijk.

Kort na de fusie presenteert het nieuwe koor zich op de zelf georganiseerde korendag in "Klein Speyck". En met veel succes.

Samen met het "Helvoirts gemengd koor" wordt nog datzelfde jaar een reisje gemaakt (als tegenbezoek) naar Königswinter. Het wordt een druk programma: concert geven en H.Mis zingen, op bezoek bij de burgemeester en de omgeving verkennen. De volgende dag, na een kort bezoek aan de Drachenfels, reist het gezelschap zoals dat heet "moe maar voldaan" weer af naar Nederland.

Dit veelbewogen jaar wordt, zoals veel andere jaren, afgesloten met de wens van de dirigent dat iedereen op tijd op de repetities komt. Anders lukt het niet.

"Klein Speyck" is zeer in trek voor het geven van zangersavonden. Ook in 1971

is er een avond waaraan 7 koren deelnemen. Het kinderkoor “Con amore” uit Tilburg staat bij het aanwezige publiek het meest in de belangstelling. En zoals een goed koor betaamt is er tijdens de pauze een loterij. De kas moet tenslotte gevuld worden.

Het kinderkoor “de Lindebloesem” is minder succesvol. De belangstelling van de Oisterwijkse jeugd ontbreekt geheel. Het bestuur moet daarom besluiten om het koor op te heffen en de overblijvende leden toe te voegen aan het grote koor.

In hetzelfde jaar besluit Piet van de Snepscheut - hij is dan 81 - om het penningmeesterschap over te dragen aan zijn schoonzoon Jan van de Ven. De functie blijft dus toch in de familie. Vanwege zijn grote verdiensten besluit het bestuur om Piet ere-lid te maken.

In 1972 wordt voor de eerste keer de Deutsche Messe van Frans Schubert uitgevoerd in de Nederlandse vertaling. Blijkbaar heeft het eigen koor nog steeds niet genoeg leden. Er doen maar liefst 4 koren mee en wel: Het kerkkoor van de St. Joanneskerk, het koor van de Levenskerk, het Helvoirts gemengd koor en natuurlijk “Zang en Vriendschap”. Dit jaar viert Jozef van Gestel ook zijn 40-jarig jubileum als dirigent. Alles lijkt goed te gaan binnen de vereniging, maar niets is minder waar. De fusie werkt nog steeds door binnen de repetities. Volgens een aantal leden wordt er te veel gestoord in het repetitielokaal. Ook wordt er te veel het repertoire van “Zang en

Vriendschap” gezongen en te weinig van het repertoire van “Zangvereniging Oisterwijk”. Ook de manier van werken van de dirigent wordt in twijfel getrokken. Het gemor werkt door tot in het bestuur. Sommige bestuursleden leggen hun functie neer omdat er te veel inmenging is in bestuurszaken. Een aantal leden zegt het lidmaatschap op. De voorzitter van het hoofdbestuur zal na een aantal klachten met de leden en met de dirigent van gedachten wisselen. Tenslotte legt Jozef van Gestel in april 1973 na 37 jaar zijn functie als dirigent neer.

Het bestuur neemt in de vakantieperiode daarna snel een aantal beslissingen. Het repetitielokaal wordt de “Ouwe Zwengel” en als dirigent wordt Oud-dirigent Sjef van der Eerden benaderd. In de tussentijd helpt dhr. Coehorst uit Berkel-Enschot het koor uit de brand.

Niet lang daarna wordt er een nieuwe dirigent gevonden in de persoon van dhr. H. Tuerlings. En nu is de eerste zorg om weer degelijke en goede leden te werven. Dit gebeurt door het plaatsen van een advertentie waarin nieuwe en oud-leden opgeroepen worden om (weer) tot de gelederen toe te treden. Deze oproep heeft succes en met 30 leden gaat “Zang en Vriendschap” het nieuwe jaar 1974 in, waarin het 50-jarig bestaan gevierd wordt.

De nieuwe dirigent weet blijkbaar van wanten. Voor het eerst in jaren wordt op eigen kracht de zilveren huwelijksmis van

Jo en Sjan van Zelst gezongen. Zelfs gaat het koor op concours en in de 2^e afdeling wordt een eerste prijs behaald.

Op 30 juni wordt ter gelegenheid van het gouden jubileum de bekende “Messe in C” van A. Bruckner gezongen waarbij de solo gezongen wordt door A. de Kort. Rick Schilders begeleidt het koor op het orgel. Hierna wordt het koor een koffietafel aangeboden in “De Ouwe Zwengel”. Uiteraard wordt daarbij, zoals gebruikelijk, een aantal mensen gehuldigd.

Om de onderlinge band te versterken wordt een intieme gezellige avond met bal georganiseerd, waarbij de leden zelf het feest moeten maken. Deze succesformule blijkt ook in later jaren het gewenste resultaat te leveren.

Als laatste belangrijke gebeurtenis dit jaar wordt in “Klein Speyck” samen met Asterius een radio-opname gemaakt voor het programma “Route-A” van de TROS. Het is overigens niet duidelijk of het ooit tot een uitzending is gekomen.

Ook 1975 geeft een beeld van een weer opbloeiende vereniging. Er zijn 12

nieuwe en oud-leden aan de vereniging toegevoegd. Het gevolg hiervan is dat weer deelgenomen kan worden aan radio opnames in de studio in Hilversum. Alle nummers worden in één opname ingezongen. Ook wordt deelgenomen aan een concours in Someren-Eind. Met het verplichte nummer “Reuzegom” van Vermulst en de “Lente-mars” van de Vaal worden 354 punten gehaald in de 1e afdeling.

Het jaar 1975 kent nog twee belangrijke gebeurtenissen. Allereerst is het bestuur van plan om het koor in een “echt uniform” te steken. Na veel puzzelen en geld zoeken is het op 9 november eindelijk zo ver dat het koor volledig in het nieuw gestoken wordt. De heren in stemmig grijs en de dames in een lange blauwe jurk.

De tweede gebeurtenis overstemt voor veel leden het hele jaar. Op 27 november overlijdt Piet van de Snepscheut. Deze laatst overgebleven oprichter heeft door de jaren heen een stempel gedrukt op de vereniging door zijn grote inzet en zorg voor het functioneren van het bestuur. Het volledige koor zingt voor hem de uitvaartmis.

Het jaar 1976 begint even slecht als het jaar 1975 is geëindigd. De voorzitter van het hoofdbestuur, de heer van Hest, is traditiegetrouw aanwezig op 6 januari om alle leden persoonlijk zijn nieuwjaarswensen over te brengen. Kort na zijn toespraak wordt hij onwel en

overlijdt binnen het uur aan een hartinfarct. In hem verliest de vereniging een grote steun. Daarom zingt het grootste deel van het koor op 10 januari de uitvaartmis.

Zijn overlijden brengt met zich mee dat op 9 januari het koor geen serenade brengt bij het huwelijk van Frans en Rikie Veeke. Omdat het twee leden van het koor betreft wordt op de dinsdag daarna, tijdens de pauze, alsnog een serenade aan het bruidspaar gebracht. Zij kleden zich daarvoor graag nog een keertje om in hun trouwkleding.

Het verdere jaar laat zich samenvatten in een aantal bijna jaarlijks terugkerende activiteiten zoals: kleine concerten in de omgeving bij de bejaardencentra, de meiwandeling en de zangersavond in "Klein Speyck". In oktober wordt een H. Mis gezongen in het Radboud ziekenhuis waar Jo van Zelst geopereerd is aan de keel. Zijn stem is grotendeels weg, maar zijn bezielende leiding en organisatie blijven.

In januari 1977 wordt een oude traditie in ere hersteld. Er wordt weer een H. Mis gezongen voor de overleden leden van "Zang en Vriendschap". Op 19 maart wordt een TROS radio opname gemaakt. Deze opname wordt op 23 maart uitgezonden.

Dat het peil van het koor weer stijgt blijkt uit het resultaat van het concours in Nijmegen. In de klasse Uitmuntendheid wordt met 342 punten een 1^e prijs

behaald. Daarvoor is als verplicht nummer "Kortjakje" van J. Oskam ingestudeerd. Als vrij nummer is gekozen voor "Der Lärchenbaum" van G. Stetner. En ook de hulding is als vanouds. Bij de terugkeer staat harmonie "Asterius" klaar om een serenade te brengen. Daarna gaat het koor met de huifkar naar het clubhuis "De Ouwe Zwengel" voor een klein feestje.

Gedurende een aantal jaren werd rond 5 december een surprise avond georganiseerd. Dit jaar wordt voor de eerste keer een stemmige kerstavond georganiseerd. Ook de mensen die regelmatig achter de schermen werken worden daarbij uitgenodigd.

In 1978 organiseert het koor zelf een groot Internationaal Zangconcours op

zaterdag 10- en zondag 11 juni. De locatie is “Klein Speyck”. Al in de tweede helft van 1977 is een commissie samengesteld die de voorbereidende besprekingen moet beginnen. Vooral Cees Copal en Piet van Gils steken veel tijd in deze organisatie.

Na enige tijd zoeken en overleggen blijken de componisten Leo Smeets en Jan Vermulst bereid om samen met de dirigent Harrie Tuerlings, de jury te vormen.

Na inschrijving blijkt het succes zo groot, dat 50 koren inschrijven. Dit maakt een derde concours-dag noodzakelijk. Er nemen tenslotte 30 gemengde koren, 4 bejaardenkoren, 4 jeugdkoren en 7 mannenkoren deel. Twee koren komen uit Duitsland en één koor bestaat zelfs uit 120 leden. Het concours wordt een enorm succes en de organisatie verloopt perfect.

De rest van het jaar zijn er niet veel concerten. Wel wordt nog een H. Mis verzorgd voor twee leden namelijk Betsy en Wil Vriens die 25 jaar getrouwd zijn. Op 16 december wordt een kerstconcert gehouden in de kerk van de Marcusparochie in samenwerking met het Marcuskoor en het koor van de Joannesparochie.

1979 wordt gekenmerkt door een wervingsadvertentie voor nieuwe leden. Een aantal leden heeft om diverse redenen het lidmaatschap opgezegd en ook de repetities worden slecht bezocht. De ambitie van de leden schijnt weer

minder te worden. Toch is het bestuur van plan om een groot cultureel festival te organiseren. Tijdens dit festijn moet er niet alleen gezongen worden, maar zullen er allerlei andere culturele evenementen plaatsvinden waaronder demonstraties pottenbakken, mandenvlechten e.d. Er blijkt echter bij andere koren weinig animo te bestaan voor dit festival en het bestuur is dan ook genoodzaakt om de plannen te laten varen.

In mei beleeft Jo van Zelst zijn grote dag. Na 40 jaar lidmaatschap van het koor en zijn inzet in vele andere verenigingen is hij aan de beurt om de zilveren medaille in de Orde van Oranje Nassau te ontvangen. Het opspelden gebeurt door zijn eigen vrouw Sjan. Het feest en de receptie worden verschoven naar 2 september omdat dan ook Jan van de Ven zijn 40-jarig jubileum viert.

Vanwege gezondheidsredenen is voorzitter Cees Copal genoodzaakt om te stoppen als voorzitter. Er is echter niemand bereid of in staat om hem op te volgen. Daarom wordt Harrie Elings benaderd. Hij is op dat moment geen lid, maar ziet de functie toch wel zitten.

Op de ledenvergadering van 22 januari 1980 wordt Harrie tot voorzitter gekozen. Hij start in een rustig jaar. Er worden niet veel concerten verzorgd. Wel wordt een zangersavond gehouden in “Klein Speyck” waar aan het eind van de avond maar liefst 7 koren “Land of Hope and Glory” zingen. Op 15 juni wordt deelgenomen aan het internationaal concours in Made. Er nemen 44 koren

deel. “Zang en Vriendschap” neemt deel in de afdeling “Uitmundendheid” met “Der Lärchenbaum” en “An der Frühling”. Er wordt een eerste prijs behaald met 352 punten zodat voortaan in de Ere-afdeling gezongen wordt.

Vanaf 1981 neemt ontwikkeling binnen het koor een kleine wending. De leden willen graag een ander repertoire. Het deelnemen aan grote concoursen vindt men niet meer interessant. De dirigent wil wel, maar kan met het beperkt aantal leden niet veel beginnen. De discussie hierover doet de vereniging ook geen goed. Het bestuur wil door het geven van veel kleine concerten, het meewerken aan zangersavonden en het zelf organiseren van grote evenementen, de ambitie onder de leden op peil houden.

Op 19 mei 1981 wordt een verandering in de uniformen doorgevoerd. De dames hebben vanaf nu een lange zwarte rok en een witte blouse. De heren hebben op het bestaande grijze pak een nieuwe zwarte strik.

Toch lukt het opnieuw om een concours te organiseren waaraan 21 koren deelnemen. Ook nu is de organisatie perfect en het evenement geslaagd. Het bestuur is zelfs van plan om dit om de 3 jaar te herhalen.

Op 18 oktober blijkt dat door het afhaken van een aantal leden het oude niveau niet meer gehaald wordt. Tijdens het concours bij “Huize Assisië” wordt een score gehaald van 296 punten. Dit is veel te weinig om van een succes te kunnen spreken.

Ook 1982 is een rustig jaar. Gezien de geringe omvang van het koor vindt het bestuur het niet verstandig om te veel in te gaan op uitnodigingen van andere koren. Wel wordt op 1 mei het zilveren huwelijks van Riet en Harrie Elings opgeluisterd.

Op 24 oktober 1982 neemt het koor deel aan het zangersfestival in Diessen. Dit wordt georganiseerd door “Zang en Vriendschap” Diessen. Het koor wordt begeleid door Elly Kasbergen. Zij is in principe zingend lid, maar ook tijdens de repetities neemt zij regelmatig de begeleiding op zich.

Uiteraard wordt het jaar wel afgesloten met een feestavond en de gebruikelijke huldiging van een vijftal jubilarissen. Joke Jonkers en Guus de Kort hebben de 25 jaar vol gemaakt. Annie Mertens, José Marcelissen en Corry de Kort zijn 12,5 jaar lid.

Doe Mee
"Zang en Vriendschap
Oisterwijk"
**speel mee in de Super
Loterij**
t.b.v. het 60-jarig bestaan
Hoofdprijs: 1 auto t.w.v. f.15.000,-

In 1983 werpt het 60-jarig jubileum in 1984 zijn schaduw al vooruit. Er wordt een super-loterij op touw gezet. De hoofdprijs is niets minder dan een auto. De loten kosten 100 gulden per stuk en kunnen ook in termijnen betaald worden. Halverwege het jaar blijkt dat er toch te

weinig animo is voor deze loterij en wordt alles afgeblazen.

Een hoogtepunt wordt dit jaar gevormd door het koor "Eintracht 1872" uit Sprendlingen. Zij bezoeken Oisterwijk 3 dagen en er wordt naast een gezamenlijke H. Mis een concert gegeven in "De Ouwe Zwengel" en op zondag in het Natuurtheater. Daarna vertrekt het koor weer naar Duitsland.

Op 4 mei wordt medewerking verleend aan een "Weense avond" georganiseerd door "Stichting Operette Oisterwijk".

In 1984 moet er veel geregeld worden: voorbesprekingen in Sprendlingen voor een tegenbezoek, het organiseren van de festiviteiten rondom het 60-jarig jubileum en tenslotte de beslommeringen rondom het concours.

Met name het concours geeft veel zorgen. Er zijn te weinig inschrijvingen en het bestuur besluit maar op één dag te laten zingen. Er zijn maar 9 inschrijvingen binnen.

In dit jubileumjaar zijn er veel activiteiten. Het jaar begint met een koffieconcert in "De Ouwe Zwengel". Op 23 april zingt het koor in de Simeonshof in Boxtel en op 6 mei is de meiwandeling. Op 25 mei vertrekt het koor naar Sprendlingen om een tegenbezoek te brengen. Veel leden van het koor zijn ondergebracht bij gastgezinnen. De "Avond van de verenigingen" begint om 20.00 uur en er worden enkele liederen gezongen.

De volgende dag wordt het koor door het gemeentebestuur ontvangen. Later volgt een rondleiding over het vliegveld van Frankfurt en om 17.00 uur is er een diner in het Sangerheim van M.G.V. Eintracht. Uiteraard wordt de avond een groot feest, waarbij de muziek verzorgd wordt door het "Odeon Trio" onder leiding van Jan Habraken. Ook de eigen leden hebben iets georganiseerd. Onder choreografie van Truus Elings worden enkele volksdansen gedemonstreerd. De volgende dag wordt na het Fruhschoppen nog enige tijd gezellig doorgebracht in een grote feesttent. Daarna vertrekt ons koor weer naar Oisterwijk.

Op 24 juni wordt het 60-jarig jubileum gevierd. In de Petruskerk wordt de "Kleine Orgelmesse" van Joseph Haydn uitgevoerd. De begeleiding aan het orgel is van Hans van den Brand.

De receptie is in "De Ouwe Zwengel" en natuurlijk zijn er weer enkele jubilarissen. Marietje Vriens en Jan van Broekhoven kunnen terug zien op 40 jaar lidmaatschap. Marietje Meeuwis is 12,5 jaar lid.

Op 30 juni wordt tenslotte het concours gehouden. Er nemen slechts 9 koren aan

deel. Het concours is een succes, maar de vraag is of de deelname alle organisatie wel rechtvaardigt.

Het jaar 1985 is in principe een jaar zonder veel bijzonderheden. Het enige vermeldenswaardige feit is het 25 jarig jubileum van Jeanne Kerdijk.

Als er al een concert gegeven wordt is dit dikwijls zonder begeleiding. Een professionele pianist is te duur om regelmatig bij de repetities aanwezig te zijn. Ook blijkt de verhouding tussen de dirigent en het bestuur te bekoelen. Dit gaat zelfs zo ver dat in maart 1986 de overeenkomst tussen de dirigent en de vereniging wordt verbroken.

Dit betekent wel dat gezocht moet worden naar een nieuwe dirigent. Deze liggen echter niet voor het oprapen. Tenslotte volgt een informatief gesprek met Marinus Kasbergen. In principe wil deze het koor best een tijdje vooruit helpen. In een goed gesprek met het bestuur worden de wensen en plannen vastgelegd, Marinus Kasbergen doceert aan het Conservatorium in Tilburg en is daarom zeer goed bekend met de waarde en geschiedenis van de muziek. Daar zal het dan ook zeker niet aan liggen.

Als nieuwe dirigent wordt Marinus direct voor de leeuwen gegooid. Op 13 april wordt een koffieconcert gegeven en op 8 mei wordt acte de présence gegeven op de kiosk op De Lind.

In oktober zingt het koor in Someren-Eind bij een uitwisselingsconcert.

Kenneren zeggen dat er best goed gezongen is.

Tijdens de feestavond worden natuurlijk de gebruikelijke jubilarissen gehuldigd. Dit jaar maar liefst 5 en wel: Sjef Bijvelt, Cees Copal, Cees Loonen, Wil Vriens en Riet Wolfs. Allen zijn 12,5 jaar lid.

Op 17 januari 1987 blijkt tijdens de jaarvergadering dat de nieuwe dirigent van aanpakken weet. Hij vindt het peil van het koor veel te laag en is van plan daar iets aan te doen. Hij gaat langzaam aan een nieuw repertoire werken.

Daarvoor heeft hij wel de volledige medewerking nodig van de leden.

Verder is van dit jaar bekend dat een uitstapje wordt gemaakt naar Enkhuizen.

Ook de gebruikelijke zangersdag in "Klein Speyck" ontbreekt niet. Maar liefst 7 koren nemen deel. Ons koor wordt begeleid aan de piano door Co de Graaff.

Er zal de komende jaren nog veel moeten gebeuren, maar het gevoel dat de vereniging weer op het goede spoor zit is er. Daarmee kan het jaar rustig afgesloten worden.

Op 16 februari 1988 blijkt de waardering voor ons koor uit een bijzondere hoek. Carnavalsvereniging "De Zotte Mulders" is van mening dat onze vereniging op cultureel gebied goed aan de wegtimmert. Daarom wordt een prijs toegekend.

Dit ligt geheel in de lijn van onze dirigent. Door het geven van goed verzorgde promotieconcerten moet de

vereniging weer bekend worden. Aan het aantal concerten te merken blijft het niet alleen bij een idee. Er wordt meegewerkt aan het 75-jarig bestaan van de Kunstkring, er zijn concerten in de Waterhoef en de Coppele,

er wordt een korendag georganiseerd en we gaan uiteindelijk nog naar Tilburg voor een concert in het "Wit Paardje". Bij al deze concerten worden we begeleid door Bas van Spaendonck de vaste pianist van het koor.

In juni wordt ons koor weer bezocht door M.G.V. Eintracht uit Sprendlingen. Dit koor blijft drie dagen en bezoekt onder meer de Delta werken.

Tijdens de kerstviering wordt Anny Kogels gehuldigd voor haar 12,5 jarig lidmaatschap. Door de medewerking van veel leden wordt deze avond een groot succes. Er heerst weer een gezonde sfeer binnen het koor.

In de volgende jaren wordt geleidelijk de wijziging van het repertoire duidelijk. Er worden zwaardere stukken gezongen. Op 1 april 1989 is dit duidelijk te horen tijdens een uitwisselingsconcert in Someren. Ook op 14 oktober bij het

concert in de Kunstkring blijkt de invloed van de dirigent.

Als voorbeeld:

Ainsi Que la brise Légère (Gounod)

O Occhi, manza mia (O. di Lasso)

Komm holder Lenz (J. Haydn)

Abschiedslied (Joh. Brahms)

Drie zigeunerlieder (Joh. Brahms)

An die Sonne (Fr. Schubert)

En zo kunnen nog veel meer titels genoemd worden. Er mag rustig van een totale omschakeling gesproken worden.

27 april 1990 vieren twee paren uit het koor hun zilveren huwelijk namelijk Mien en Paul van den Bosch en Elly en Marinus Kasbergen. Tijdens deze viering wordt een deel gezongen uit de "Missa Brevis" die Marinus zelf gecomponeerd heeft.

Naast een concert in Someren gaat het koor naar de kasteeltuinen van Arcen. In het kasteel zelf worden twee concerten van een half uur gegeven. Verder is iedereen vrij om te gaan en te staan waar men wil. Het diner in Horn is daarna een goede afsluiting van de dag.

Toch is 1990 geen goed jaar. Gedurende dit jaar hebben we afscheid moeten nemen van 3 trouwe leden van het koor. In mei overleed Mevr. G. Van de Ven-Van de Snepscheut, in augustus Mevr. A. Mertens-Van de Snepscheut en eind december Mevr. Veeke-Van de Snepscheut. Uiteraard is voor deze leden, dochters van Piet van de Snepscheut, de uitvaart op een gepaste wijze verzorgd.

In 1991 moet het koor verhuizen. In “De Ouwe Zwengel” wordt de zaal namelijk omgebouwd tot een biljartzaal.

Uiteindelijk belanden we in de Levenskerk.

Verder wordt acte de présence gegeven bij het 25-jarig bestaan van “Sine Nomine” uit Haaren, wordt op 29 september een concert in de Kunstkring met het Tilburgse mannenkoor “La Renaissance”, en wordt tenslotte op 15 december een kerstconcert in de Markuskerk met het Markuskoor gegeven.

Het jaar 1992 wordt weer een druk jaar. Het voert te ver om alles op te sommen, maar enkele concerten willen we toch noemen, namelijk op 12 april een koffieconcert in “Het Wit Paardje” met La Renaissance en op 21 juni de Bondszangersdag in Diessen. Deze laatste dag wordt georganiseerd door de zustervereniging “Zang en Vriendschap” uit Diessen. De kwaliteiten van het koor worden beoordeeld door Pieter van Moergastel en Jos Vranken. Ondanks de gemaakte foutjes is de mening unaniem dat we een koor hebben met een goede uitstraling en toekomstmogelijkheden. Dirigent en pianist vormen een goed duo.

Vermeldenswaard is verder dat in maart Cees Loonen op 82 jarige leeftijd afscheid neemt van ons koor.

Het jaar 1993 start met de “Messe in C” van Anton Bruckner in de kapel van de “Catharinenberg” ter gelegenheid van het

40-jarig huwelijk van Betsy en Wil Vriens.

Tijdens de eerste jaarvergadering in de Levenskerk wisselt de voorzittershamer van Harry Elings naar Henry de Koning. Harry wordt ere-lid. Guus Bierings moet vanwege zijn werk stoppen als bestuurslid en zijn plaats wordt ingenomen door Wim Leemans.

Op 22 september wordt ons koor opgeschrikt door het plotseling overlijden van Wout Mercx. De avondwake is op gepaste wijze met onze zang opgeluisterd.

Dat het zingen zonder pianist tegenwoordig geen probleem meer is blijkt als we in Bladel een koffieconcert geven. Alle werken worden A Capella uitgevoerd !

Tijdens de jaarlijkse korendag op 10 oktober worden voor de eerste keer opnamen gemaakt voor LOVO. De uitzending is op 19 december.

!994 wordt weer een belangrijk jaar. Het koor bestaat 70 jaar en dat moet gevierd worden. Er is een uitgebreid interview met LOVO en ook de leden houden iets over aan dit jubileum. De outfit wordt aangepast aan de moderne tijd en een nieuwe concertmap en bijbehorende tas maken alles compleet.

Voor het grote concert worden 7 koren uitgenodigd. Verder worden twee belangrijke jubilarissen gehuldigd: Marietje Vriens en Jan van Broekhoven

zijn alle twee 50 jaar lid. Beiden worden op de feestavond tot erelid benoemd. Voor het 12,5 jarig lidmaatschap worden Rene van Waasdorp en Hetty en Jos van Stappershoef in de bloemetjes gezet.

Op 20 december is de laatste repetitie in de Levenskerk. Door omstandigheden gedwongen moeten wij uitwijken naar "De Schuur". De kerstviering wordt nog wel in de "Levenskerk" gehouden. De sfeervolle avond wordt verzorgd door een blokfluitensemble van de Muziekschool, "Sine Nomine" uit Haaren en uiteraard "Zang en Vriendschap" zelf.

Op 3 januari 1995 starten de repetities in "De Schuur". Dit duurt tot de vakantie. Dan moet er verbouwd worden vanwege geluidsoverlast. Dit heeft overigens niets te maken met onze vereniging. De optredens tijdens de 5 mei viering en de Culturele Uitmarkt op 17 juni zijn geen succes. De herrie van passerende mensen en te luidruchtige muziek maakt het zingen bijna onmogelijk.

Na de vakantie worden we ondergebracht in de bovenzaal van de Kunstkring. De akoestiek in de Schuur blijkt na de verbouwing volledig weg te zijn.

In september wordt een reisje gemaakt naar Amsterdam. Ook door ons wordt de gebruikelijke rondvaart door de grachten en over het IJ gemaakt. Daarna volgt een interessante rondleiding in het paleis op de Dam. Het diner wordt dicht bij huis, in de Druiventros, gebruikt.

En, zo als de traditie wil, is er ook weer een korendag op 15 oktober. Voor de verandering treedt de dansgroep "Mie Katoen" uit Tilburg op. Tevens verleent het gemengd koor "Crescendo" uit Moergestel haar medewerking.

De kerstviering wordt dit jaar ondersteund door het leerlingenorkest van de Streekmuziekschool en het gemengd koor van "Assisië".

Op 19 februari 1996 overlijdt ons bestuurslid Wim Leemans. Uiteraard wordt de uitvaart door ons verzorgd.

Twee paren vieren dit jaar hun huwelijksjubileum. Hanny en Henry de Koning vieren het zilveren jubileum en Wil en Ton Vissers zelfs goud! Voor beide paren is gezongen. De Kon. Ver. Soc. Harmonie "Asterius" viert het 150 jarig bestaan. Alle verenigingen uit Oisterwijk kunnen op 8 juni dit feest luister bij zetten door een kort optreden. Ons koor doet dit door op de muziek van Marinus Kasbergen en de eenmalige tekst van Jan van Rijthoven het lied "Asterius 150 jaar" te zingen. Ook het Oisterwijks Volkslied wordt voor het eerst sinds lange tijd gezongen.

Op 6 oktober wordt weer deelgenomen aan het korenfestival in Diessen. Bijzonder is dat de componist van het lied "Sonder Vra", de heer Louis Toebosch, zelf aanwezig is. Op een enkele kleine opmerking na hebben de twee juryleden

alleen maar lovende kritiek over het optreden van ons koor.

Sjef van der Berden

Op 28 januari worden wij opgeschrikt door het bericht dat Jo van Zelst is overleden. Uiteraard hebben wij tijdens zijn uitvaartdienst gezongen.

Op 26 januari overlijdt oud-koorlid Cees Loonen.

Op 1 mei overlijdt Sjef van der eerden op 89-jarige leeftijd.

Op 3 mei wordt in de kapel van de Catharinenberg de Messe in C van Anton Bruckner gezongen voor Riet en Harrie Elings, ter gelegenheid van hun 40-jarig huwelijksjubileum.

Gedurende het hele jaar wordt hard gewerkt aan het grootste concert sinds jaren voor ons koor. In het kader van het Brahmsjaar hebben wij op 28 september een concert in de Kunstkring. Dit concert wordt volledig verzorgd door ons eigen koor zonder medewerking van anderen. Ook wordt voor de eerste keer sinds lange tijd een geringe entreeprijs gevraagd. Tijdens de pauze verkopen een aantal leden 100 enveloppen voor de tombola. En als het nafeesten achter de rug is houden wij een lege prijzentafel over. In alle opzichten is dit concert geslaagd te noemen.

Tijdens het jaarfeest voor onze leden op 22 november worden twee leden in de bloemetjes gezet. Sjan van Zelst is 60 jaar lid en Joke Jonkers is 40 jaar lid. Het zal niemand verbazen dat het feest tot in de kleine uurtjes is door gegaan.

Naast de gebruikelijke kerstviering wordt dit jaar de nachtmis met Kerstmis door ons gezongen in de St. Joanneskerk. Voor een volledig gevulde kerk wordt een uitstekende uitvoering gegeven.

Door de jaren heen is al gespaard voor het grote jubileumjaar 1999. Het koor bestaat dan 75 jaar. In mei 1997 start een werkgroep met de voorbereidingen voor dit feest.

In 1998 heeft het koor een rustig jaar. Er worden in principe weinig concerten gegeven om een goede voorbereiding te krijgen op het jubileumjaar.

Tijdens de jaarvergadering van 1998 wordt door het jubileumcomité een eerste indruk gegeven van de organisatie van het jubileumjaar.

Het laatste evenement in 1998 is de gebruikelijke kerstviering in de Levenskerk. Hieraan wordt medewerking verleend door Vocaal ensemble "Vocapella" uit Tilburg.

Hiermee eindigt deze terugblik op bijna 75 jaar van het koor. Wat de toekomst zal brengen is nu nog onduidelijk. Wel is duidelijk, dat als de trend zich doorzet de komende 25 jaar zeer boeiend kunnen worden.

Markante personen in de geschiedenis van Zang en Vriendschap.

In de 75 jaar van haar bestaan kent “Zang en Vriendschap” een aantal zeer markante personen. Jammer genoeg is van de meeste van deze mensen niet veel meer bekend. En de gegevens die er zijn blijken zeer fragmentarisch te zijn. Toch zijn er verhalen genoeg om een indruk te geven van enkele mensen.

Van de oprichters van het eerste uur is niet veel meer bekend. Het meeste is nog bekend van Piet van de Snepscheut. Dit is logisch, gezien zijn lange staat van dienst, niet alleen als lid maar ook als bestuurslid.

Sinds de oprichting van het koor hebben ook altijd diverse familieleden deel uitgemaakt van het koor. Dit ging zelfs zo ver dat de kleindochters voor hun

verjaardag het lidmaatschap van het meisjeskoor cadeau kregen.

Ook is bekend dat een kasverschil voor hem niet mogelijk is. Als penningmeester past hij kleine verschillen regelmatig bij. Dit gaat door totdat de kascontrolecommissie bij de kascontrole 10 gulden overhoudt. Dan moet hij wel toegeven dat hij bij het opmaken van de kas dit bedrag te kort kwam. Het wordt hem vervolgens verboden om dit nog langer te doen. Als penningmeester heeft hij ook jarenlang de zorg om de touwtjes aan elkaar te knopen bij concoursen, concerten, feestavonden en de jaarlijkse meiwandeling.

Met name dit laatste evenement is een jaarlijks terugkerende vaste waarde voor de leden. Eerst 's morgens te voet naar Moergestel. Dan de H. Mis bijwonen en bij voorkeur zingen. Daarna een koffietafel (of enkele worstenbroodjes) in één van de zaaltjes in Moergestel. Na het leggen van deze bodem wordt dan vertrokken naar Oisterwijk. Bij elke gelegenheid wordt gestopt om iets te zingen. Meestal krijgt het koor dan wel iets aangeboden, maar soms moet de penningmeester achteraf de rekening betalen. Tja, zo gaat dat dan.

Een andere zeer markante persoonlijkheid is zonder enige twijfel Jo van Zelst.

Als zakenman is Jo bij iedere Oisterwijker bekend. Als verenigingsman is hij misschien nog bekender. Vooral bij “Taxandria” afdeling Handbal, maar zeker bij “Zang en Vriendschap”. Jo is meer als 50 jaar lid geweest van het koor.

Hij is voorzitter geweest van het hoofdbestuur en van het dagelijks bestuur. Na zijn bestuursperiode krijgt hij de titel van ere-voorzitter. En niet alleen op bestuurlijk terrein staat hij zijn mannetje. Ook als er gewerkt moet worden staat Jo voorop. Jarenlang is hij op zaterdag paraat met de vrachtauto om oud papier in te zamelen en weg te brengen.

Zijn grootste ergernis was het kletsen tijdens de repetities en te laat komen.

Natuurlijk is het werken met iemand met een dergelijk sterke persoonlijkheid niet altijd gemakkelijk. Maar als verenigingsman is Jo altijd bereid om te luisteren en (na een stevige discussie) zijn standpunt bij te stellen. Tijdens de periode dat we zingen in de Levenskerk is

hij zoveel mogelijk aanwezig om samen met Jos van Stappershoef de “bar” te bemannen. Ook kunnen leden individueel altijd een beroep doen op Jo. Hij staat altijd voor hen klaar.

Jammer genoeg is van de meeste andere voorzitters niet veel meer bekend. In het totale bestaan van “Zang en Vriendschap” zijn er maar 8 voorzitters voor korte of langere tijd geweest.

Sinds de oprichting van het koor zijn een aantal organisten/pianisten voor korte of langere tijd verbonden geweest aan “Zang en Vriendschap”. Jammer genoeg is van de meesten niets meer bekend. Van enkele pianisten is nog bekend in welke periode ze het koor begeleid hebben. Een van de meest opvallende namen van de laatste jaren is Elly Kasbergen. Elly is lid van het koor en zingt, als vrouw, bij de tenoren. Tijdens de repetities blijkt regelmatig het tekort aan pianobegeleiding. Daarom stapt zij af en toe uit de rijen van het koor en gaat achter de piano zitten. Dit gaat zo een tijdje door en tenslotte begeleidt zij zelfs tijdens concerten. Toch is dit niet haar bedoeling maar noodgedwongen gaat dit nog een tijdje door. Pas na het aanstellen van een nieuwe pianist kan zij weer gaan zingen.

Daarna is de leemte tijdelijk opgevuld door o.a. Co de Graaff. Na enige tijd moet ook hij echter stoppen met begeleiden vanwege drukke werkzaamheden op zijn werk en voor de operette.

Na enkele jaren is het bestuur in staat om een pianist voor langere tijd te “strikken”. Bas van Spaendonk, een jonge pianist uit Tilburg begeleidt het koor tot op de dag van heden. Ook is hij in staat om tijdens de concerten en andere evenementen solowerk ten gehore te brengen. Met name de quatre mains stukken, samen met zijn vriend, tijdens het Brahms concert zijn van grote klasse.

Van de meeste dirigenten is meer bekend. Dit is logisch omdat er totaal maar 5 dirigenten structureel werkzaam waren bij de vereniging.

Over de eerste dirigent de heer G. Gerritsen is helaas niets meer bekend. Over zijn opvolger, Sjef van der Eerden, gelukkig veel meer. Niet in de laatste plaats vanwege de grote betekenis die deze dirigent - componist heeft voor Oisterwijk. De allereerste keer dat Sjef met zijn koor een uitvoering geeft, is hij zeer zenuwachtig. Dit gaat zo ver dat hij bij het krieken van de dag opstaat. In zijn zenuwen rent hij in de slaapkamer van zijn ouders constant over het richeltje dat de ouderlijke sponde omringt. Zijn moeder is daarbij doodsbang dat hij eraf zal vallen. Hij is altijd nerveus gebleven voor een uitvoering. Sjef is iemand die niet graag in de publiciteit staat. Zijn zus zegt daarover: *“Sjef had een zeer groot muzikaal talent dat hij niet gebruikt heeft voor eigen eer en glorie, maar om in de kerk God lof te*

brengen. Hij wilde via de zang God loven en de mensen tot bidden brengen”.

Dat het dirigeren niet iedereen binnen de familie in het bloed zit blijkt uit de uitspraak van zijn broer Ad. *“Toen het koor eens op pad was zonder dirigent wilde men toch zingen. Omdat ik de broer van de dirigent was, zou ik ook wel kunnen dirigeren. Ik heb het geprobeerd, en het koor heeft nog nooit zo vals gezongen, 3 coupletten lang.”* Maar natuurlijk blijft Sjef bekend als de man die ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van Oisterwijk in één nacht het “Oisterwijks Volkslied” schrijft. Zijn moeder schrijft tegelijkertijd de woorden voor de tekst.

Sjef van der Eerden wordt opgevolgd door Jozef van Gestel. Deze dirigent blijft 36,5 jaar dirigent. Dit is een bijna onvoorstelbaar lange periode. Uit de geschiedenis van “Zang en Vriendschap” blijkt wel dat hij één en ander in zijn mars heeft. Hij ziet kans om de goede weg die door Sjef van der Eerden is ingezet, voort te zetten en te verbeteren. Naast “Zang en Vriendschap” is hij dirigent bij de volgende koren: “Koor Joannesparochie Oisterwijk”, “Koor Sacramentsparochie Tilburg”, “Kinderkoor Concordia Tilburg”, “Helvoirts Gemengd koor”, “Gemengd koor ‘t Rozenknopje”, “Meisjeskoor ‘t Rozenknopje uit Sprang Capelle”. Of hij overal even stevig aan de wegtimmert, is niet bekend. Wel is bekend dat tijdens de oorlogsjaren Jozef van Gestel

te voet of op het kinderfietsje van zijn zoon naar Oisterwijk komt. Daar wordt bij de mensen thuis ijverig in partijen gerepeteerd. Van (oud)leden van het kinderkoor “De Lindebloesem” is ook bekend dat hij soms heetgebakerd is. Dan zijn zelfs de stoelen niet helemaal veilig. Naar verluidt sneuvelt af en toe één van de stoelen in de Harmoniezaal. Gezien de grote omvang van dit kinderkoor is dit logisch.

Gedurende zijn werkzame periode als dirigent is hij in staat het koor, door deelname aan diverse concoursen, tot de superieure klasse te brengen. Dit is de hoogste klasse in Nederland voor amateur-koren. Het koor haalt dit niveau op enkele nummers maar werkt daarnaast dikwijls op een veel lager niveau. Dit wordt veroorzaakt door de ontzettend lange studietijd die nodig is om een verplicht en vrij werk in te studeren. Het

Hij moet tenslotte als enige man opboksen tegen al die meisjes!

deelnemen aan concoursen is daarom ook niet altijd een goede zaak.

Aan alle goeds komt toch een einde, en zo ook aan de periode dat Jozef van Gestel dirigent is van “Zang en Vriendschap”. In 1973 komt het tussen Jozef van Gestel en het bestuur van “Zang en Vriendschap” tot een breuk.

De nieuwe dirigent wordt gevonden in Tilburg. Harrie Tuerlings start op 7 augustus 1973 met de eerste repetitie. Op dat moment heeft het koor nog maar 26 leden en het volgende jaar moet het 50-jarig jubileum gevierd worden.

Harrie Tuerlings is geen dirigent van mooie woorden, maar een harde werker. Hij heeft een andere opvatting en interpretatie van koormuziek dan zijn voorganger. Blijkbaar bevalt op dat moment deze opvatting de aanwezige leden. Het koor groeit binnen enkele jaren weer naar een ledenaantal rond de 40. De

band tussen de leden wordt ook langzaam weer iets beter. Hij ziet kans om met de aanwezige leden door te groeien tot het koor weer op een redelijk niveau is. Toch blijkt zijn manier van werken niet voor

iedereen acceptabel. Door de jaren heen wordt de vraag om andere muziek en een andere aanpak steeds groter. Dit heeft tot gevolg dat het koor weer langzaam afglijdt. In maart 1986 ziet het bestuur zich genoodzaakt om de contacten met de dirigent te verbreken.

Hierna wordt gezocht naar een nieuwe dirigent. Maar deze is zeer moeilijk te vinden. Gelukkig wil Marinus Kasbergen “Zang en Vriendschap” tijdelijk uit de nood helpen. Op de volgende pagina’s legt hij als huidige dirigent zelf uit waarom hij dit gedaan heeft, en belangrijker nog, waarom hij gebleven is.

Bij een jubileum behoort van nature een terugblik en een overweging. Het ligt dus voor de hand dat mijn bijdrage aan het jubileumboekje ook deze richting uitgaat. Toen ik zo'n dertien jaar geleden de muzikale leiding van "Zang en Vriendschap" op mij nam, zat de vereniging in een diep dal. Al enige tijd was er misschien nog wel veel gezelligheid, leut en gepraat maar van werkelijk repeteren kwam weinig meer terecht. Het muzikale peil van het koor was dan ook op een bedenkelijk niveau beland. Bovendien waren er dingen gebeurd waardoor zelfs de goede sfeer in de vereniging gevaar liep. Bij mijn eerste officiële contacten met het koor fungeerde ik, een plaatsgenoot en echtgenoot van een van de leden, dan ook vooral als een soort noodhulp. Deze hulp

was nodig om te vermijden dat een zangvereniging met zo'n lange en rijke traditie ter ziele zou gaan. Aanvankelijk was het ook helemaal niet mijn bedoeling om vast dirigent van "Zang en Vriendschap" te worden. De werksfeer was immers niet erg aantrekkelijk en ook sprak mij het repertoire van het koor weinig aan. Voor koorstukken zoals "De spijskaart" of "Koorkolder" kan ik nu eenmaal moeilijk veel enthousiasme opbrengen. Het zou dan ook logisch geweest zijn dat ik, na de paar maanden noodhulp, afscheid van "Zang en Vriendschap" had genomen.

Dat is niet gebeurd. Ik ben gebleven en wel om twee redenen. De eerste lag op het terrein van de intermenselijke verhoudingen. Tijdens de "Hulpmaanden" was met diverse leden zo'n goede verstandhouding gegroeid dat ik het moeilijk vond het koor aan zijn lot over te laten. De tweede reden had vooral met mijzelf te maken. Tijdens mijn studietijd in Rotterdam had ik, mede uit financiële overwegingen, met veel plezier enkele koren gedirigeerd. Daarna was ik aan het Brabants Conservatorium vooral muziek-pedagogisch werkzaam, terwijl ik ook veel energie besteedde aan een omvangrijk muziekwetenschappelijk onderzoek. Door mijn hulp aan "Zang en Vriendschap" ontdekte ik dat ik het praktisch aan iets werken met amateurs eigenlijk te lang gemist had. Zodoende groeide bij mij het plan om te proberen het koor langzamerhand naar een beter muzikaal niveau te leiden. Niet alleen wat betreft de kwaliteit van het

zingen maar ook op het gebied van het repertoire. Over dit plan heb ik eerst wel goed nagedacht want ik beseftte dat er heel veel geduld voor nodig zou zijn. Het zou veel tijd kosten aangezien ik er weinig voor voelde om de voor het verhogen van de muzikale kwaliteit zo noodzakelijke repetitiediscipline via dwang te forceren. Bovendien wilde ik vermijden dat leden van het koor zouden afhaken vanuit een soort tegenzin dat het ineens allemaal zo serieus en schools moest.

Het werd dus een weg van vallen en opstaan. Een weg die een aantal jaren heeft geduurd, maar die wel naar een bevredigend resultaat heeft geleid. De zo noodzakelijke discipline is inderdaad veroverd en wel op zo'n manier dat ze ongedwongen vanuit het koor zelf aanwezig is. Natuurlijk is het nog wel eens rumoerig (het koor is inmiddels ook gegroeid naar zo'n zeventig leden) maar meestal herstelt zich de orde vanzelf zodat na een flinke lach op een ontspannen manier verder gewerkt kan worden.

Samen met de werksfeer is ook het repertoire verbeterd. Zoals bij alle kunstvormen bestaat ook in de koormuziek een duidelijk verschil in kwaliteit. De ene compositie heeft nu eenmaal veel meer te bieden dan de een andere. Niet alleen inhoudelijk maar ook qua schrijftechniek. Zo is kenmerkend voor een goed koorstuk dat niet alleen de sopraan- en de basstem goed verzorgd zijn, maar ook de middenstemmen, dus de alt en tenor. Al repeterende krijg je, ook

als niet geschoold musicus, oor voor deze bijzondere kwaliteiten. Al werkende aan goede koormuziek verbetert dan ook de smaak van een koor. Langzaam maar gestaag verdwijnen stukken van mindere kwaliteit uit het repertoire en maken plaats voor composities waar in alle opzichten meer aan te beleven is.

Vanzelfsprekend heeft iedereen zijn eigen voorkeuren en is het te begrijpen dat aanvankelijk bij een aantal leden het bezwaar gevoeld werd dat er weinig Nederlands meer werd gezongen. Dat is echter moeilijk te vermijden als je vanuit kwaliteitsoverwegingen geen genoeg meer wilt nemen met nogal slappe vertalingen van oorspronkelijk Franse, Duitse of Italiaanse teksten. Natuurlijk is er ook wel echte Nederlandse koormuziek gecomponeerd maar de werkelijk goede koorstukken daaruit bewegen zich meestal in een stijl die voor een vereniging als "Zang en Vriendschap" minder geschikt is. Al met al mag gesteld worden dat het koor momenteel over een repertoire van een hoog muzikaal, artistiek niveau beschikt en dat in ieder geval geprobeerd wordt om dit repertoire zo goed mogelijk uit te voeren. Daarbij zijn natuurlijk beperkingen al was het alleen al vanuit de samenstelling van het koor. Tot nu toe is het immers zo dat een ieder met een natuurlijke zangstem en met een goede instelling zonder toelatingstest bij "Zang en Vriendschap" welkom is. Gezien de sterke groei van het koor in de laatste twee jaar zijn daar op het ogenblik wel bepaalde beperkingen aan verbonden.

Deze zijn echter eerder vanuit praktische dan vanuit selectiemotieven ingegeven. “Zang en Vriendschap” is dus weer terug uit het dal. De vereniging bloeit en heeft het een en ander bereikt. Dat is bijvoorbeeld wel gebleken bij het concert dat in 1997 is georganiseerd ter gelegenheid van de honderdjarige herdenking van de sterfdag van Johannes Brahms.

Het feit dat een koor zich voor zoiets durft inzetten spreekt al boekdelen. Het concert voor een volle enthousiaste zaal was dan ook niet alleen een hommage aan deze grote componist, maar ook een mijlpaal in de ontwikkeling “Zang en Vriendschap” nieuwe stijl. Een koor dat kwaliteit hoog in het vaandel heeft staan, maar waar ook veel gelachen wordt, waar

op de repetities een goede, ontspannen werksfeer heerst.

Deze goede werksfeer vormt de beste basis om de volgende jaren verder te gaan. Waarheen de weg in de toekomst zal leiden is moeilijk te zeggen. Dat is van vele factoren afhankelijk. In de huidige samenstelling en met de gekozen manier van werken lijken de grenzen van de muzikaal technische mogelijkheden in zicht. Voor een verdere verhoging van de kwaliteit is een andere benadering nodig. Dan zal men moeten overgaan tot echte stemvorming, partijrepetities en selectie op basis van leeftijd en muzikale mogelijkheden. Voorlopig heb ik bewust niet voor deze opzet gekozen omdat ik er van overtuigd ben dat een koor zoals “Zang en Vriendschap” ook een heel belangrijke sociale functie heeft. Voor veel leden is de dinsdagavond, de repetitieavond, om allerlei verschillende redenen een belangrijk vast punt in het weekritme. Al zingend vergeet je (tijdelijk) je zorgen en dat moet, wat mij betreft, zo blijven. Tegelijkertijd ervaar je elke week dat het gewoon fijn is om in een koor te zingen. Het samen aan iets moois werken geeft een goed gevoel en bovendien kun je in een koor samen een niveau bereiken waar je individueel onmogelijk toe in staat bent. Wanneer hiervoor dan ook gesteld is dat de huidige grenzen van kwaliteitsuitbouw bij de huidige manier van werken in zicht lijken, wil dat zeker niet zeggen dat er geen toekomstperspectief meer is. Integendeel, op het huidige niveau zijn nog stapels van goede koormuziek

beschikbaar. Wellicht kan daarbij ook aan een verruiming van het soort repertoire gedacht worden. Geleid vanuit de bestaande traditie van het koor en vanuit mijn persoonlijke voorkeur is het huidige repertoire sterk op de muziek uit de negentiende eeuw gericht. In de eeuwen daarvoor en ook in de twintigste eeuw is nog een massa muziek te vinden waar het koor veel vreugde aan kan beleven.

Toekomstmuziek ?

Een visie op de toekomst door het bestuur

Een vereniging die 75 jaar bestaat kijkt terug op een behoorlijk verleden. In dit boekje en de activiteiten gedurende het jubileumjaar staan wij daar uitgebreid bij stil. Maar stilstand is achteruitgang. Daarom richten wij de blik op de toekomst.

Zit er muziek in de toekomst voor “Zang en Vriendschap”. Wij hopen uiteraard van wel. En natuurlijk hopen wij over 25 jaar het 100-jarig bestaan te vieren.

Wie kent er niet de uitspraak van Martin Luther King “I have a dream”. Daarmee maakt hij de wereld duidelijk hoe zijn visie van een betere wereld er uitziet. Ook

Foto huidig koor

wij als bestuur hebben een droom, een voorstelling hoe de toekomst van het koor er uit moet zien.

Een koor met een evenredig aantal stemmen.

Een koor waar ook de jongeren zich thuis voelen.

Een bloeiend koor op een kwalitatief hoog niveau, dat is onze droom.

Toekomstvisie of toekomstmuziek, het blijft natuurlijk koffiedik kijken. De wensen op ons verlanglijstje vindt je bij elk koor terug. De vraag blijft altijd hoe je zowel volwassenen als jongeren kunt

stimuleren om bij een klassiek gemengd koor te gaan zingen. Een millenniumprobleem?. Wij zien het jaar 2000 en de jaren daarna met vertrouwen tegemoet.

Voor ons is, wordt en blijft “Zang en Vriendschap” Oosterwijk een koor waar

muziek in zit. Ook in de 21e eeuw.

Tot besluit.

Er is hard gewerkt gedurende de twee jaar voorafgaand aan het 75-jarig bestaan van “Zang en Vriendschap”. Het organisatiecomité heeft zich daarbij niet beperkt tot het organiseren van een feestavond en een receptie. Er is geprobeerd om een jaarprogramma samen te stellen waarbij voor iedereen iets te beleven is. Tijdens de vele besprekingen voor het jubileum is het idee geboren om met de aanwezige gegevens een boekje uit te geven over de geschiedenis van ons koor. Daarnaast is besloten om met de aanwezige gegevens een expositie in te richten tijdens de receptie van 31 januari 1999.

Alle dossiers zijn doorzocht en de gegevens geordend en gebundeld. Er zijn gesprekken georganiseerd met (oud)leden en ook deze gegevens zijn verwerkt. Het meeste werk is daarbij verricht door Ad van Spaendonk. Hij heeft uren, dagen, weken doorgebracht in het archief in Tilburg. Alle oude kranten, Kerkklokjes, Kleppermannen enz. heeft hij bekeken en alle relevante gegevens gekopieerd. Zonder dit werk is het onmogelijk om het relatief lichtere werk van het samenstellen te doen.

Het samenstellen van dit boekje heeft ons veel werk, maar ook veel plezier bezorgd. Wij hopen dat u minstens zoveel plezier heeft tijdens het lezen en terugkijken op de geschiedenis van ons koor.